

Maig del 68: la galerna*

Fa quaranta anys, una gran tempesta va recórrer el món civilitzat. La força de les onades semblava que havia d'arrossegar els dics de contenció que s'havien alçat per protegir la ciutat i els seus habitants. Com passa amb les grans tempestes, els aires venien de l'altre costat de l'Atlàntic. S'havien escalfat en els campus universitaris de Califòrnia, epicentre del moviment hippie i de la contestació a la guerra del Vietnam, al so de les cançons de Bob Dylan i de la música rock, tot llegint Marcuse. Van travessar els Estats Units en l'interior del moviment pels drets civils de les minories racials.

L'oceà no els va aturar. Carregats d'humitat, aquells vents van irrompre en les costes europees. A França, Alemanya o Itàlia, és a dir, a París, Berlín i Milà, l'impacte va ser molt intens. En arribar a la costa, els vents van trobar borrasques locals que van reactivar la tempesta i la van convertir en una tempesta perfecta. Les causes s'havien forjat dues dècades enrere.

Després de la victòria sobre el totalitarisme feixista, s'havien restablert i expandit, amb treballs, els contraforts que feien l'existència més tolerable i civilitzada: l'estat del benestar i les democràcies pluralistes, la societat de consum i els vacil·lants passos inicials de la construcció europea. La primera opulència i l'expansió del mercat, cada cop més segmentat, van ser l'origen d'una cultura específica, associada a la joventut, que s'expressava en la vestimenta i en la música, en la literatura i en un ritualitzat consum d'estupefaents i al·lucinògens. En les aules universitàries, democratitzades i civilitzades, les experiències –fins i tot les més banals– van fer que els joves adquirissin consciència de la seva singularitat i de la seva importància.

A aquells joves del 68 –amb Daniel Cohn-Bendit o Rudy Dutschke al capdavant de la

insurrecció–, tots els beneficis que havien adquirit els semblaven insuficients, fins i tot intrínsecament immorals. Davant els greuges infringits al Tercer Món, d'Argèlia al Vietnam (per no dir res de la Cuba castrista que resistia amb heroisme el setge de l'Imperi), es movien per solidaritat. La visita del xa de Pèrsia, Reza Palhevi, provocava agressives demostracions públiques que acabaven amb víctimes.

Les minories semblaven, per a aquells joves iconoclastes, més dignes d'atenció que les majories; sempre que no es tractés, és clar, de les que certificaven l'unanimitat maoista en la Xina de la revolució cultural. Els pares, començant pel president Charles de Gaulle i acabant pel pare que hi havia a cada casa, se'ls imaginaven com a fòssils repressors i incapaçs de donar resposta als reptes del present.

L'onada revolucionària es va beneficiar de la mala consciència de les elits europees. La malaptesa d'assenyalar Cohn-Bendit com un jueu alemany va provocar el crit col·lectiu "tots som jueus alemanys!", que va magnificar el personatge i va ser un més de la llarga nòmina d'eslògans i graffitis que van il·luminar aquelles jornades primaverals. La delicadesa de la policia no va evitar-ne els insults: "CRS, igual a SS!". De fet, els morts havien d'arribar més tard, amb els joves que el mes d'agost s'enfrontaven als tancs, a Praga, o, mesos després, amb els estudiants mexicans que eren a la plaça de las Tres Culturas.

Els esdeveniments parisencs, típicament francesos, es van donar a conèixer al món de manera instantània, i es van solucionar amb agilitat gràcies a la crida de De Gaulle

a la mobilització patriòtica i republicana, *lato sensu*. Com qualsevol tempesta, la del maig del 68 va permetre renovar l'aire. Ni el comunisme ni el sindicalisme en van sortir ben parats. No els va servir de res la tardana i acomplexada convocatòria d'una vaga general que se'ls va escapar de les mans. D'altra banda, el feminisme, l'ecologisme i l'antimilitarisme –aquests sí–, l'antipsiquiatria i les renovacions antiautoritàries a l'escola o a les presons, van passar a un primer pla. Per bé o per mal. El pitjor va ser, sense dubte, que les esperances frustrades van dur a uns quants joves d'aquest continent i d'altres parts del món, a obrir un cicle de violència terrorista que perseguia una utopia sense ànima. Sense resultats tangibles, si descomptem el de les vides que es van perdre. L'evolució dels usos i costums anava fent via. I és que les revolucions no anticipen el futur; simplement, el compliquen.

*Aquest text ha estat publicat originalment a El Imparcial el dia 9 de maig de 2008